

EKONOMSKE MERE VLADE RS
- preduzetnici, mikro, mala i srednja pravna lica -

I UVOD

Dana 31.03.2020. godine od strane Vlade Republike Srbije predstavljen je program ekonomskih mera koje će biti preduzete radi ublažavanja ekonomskih posledica prouzrokovanih pandemijom virusa COVID-19.

Već 10.04.2020. godine, donet je set propisa kojima je propisan zakonodavni okvir za ostvarivanje predstavljenih ekonomskih mera, koji je objavljen u izdanju Službenog glasnika Republike Srbije broj 54/2020.

Ovi propisi uključuju:

- 1) Uredbu o utvrđivanju Programa finansijske podrške privrednim subjektima za održavanje likvidnosti i obrtna sredstva u otežanim ekonomskim uslovima usled pandemije COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2;
- 2) Uredbu o uslovima i kriterijumima usklađenosti državne pomoći radi otklanjanja štetnih posledica prouzrokovanih epidemijom zarazne bolesti COVID-19;
- 3) Uredbu o uslovima i kriterijumima usklađenosti državne pomoći radi otklanjanja ozbiljnog poremećaja u privredi prouzrokovanoj epidemijom zarazne bolesti COVID-19;
- 4) Uredbu o fiskalnim pogodnostima i direktnim davanjima privrednim subjektima u privatnom sektoru i novčanoj pomoći građanima u cilju ublažavanja ekonomskih posledica nastalih usled bolesti COVID-19.

U ovom delu izveštaja biće izložen pregled mera predviđen Uredbom o fiskalnim pogodnostima i direktnim davanjima privrednim subjektima u privatnom sektoru i novčanoj pomoći građanima u cilju ublažavanja ekonomskih posledica nastalih usled bolesti COVID-19 („Sl. glasnik RS“, br. 54/2020) (u daljem tekstu: Uredba) koje se odnose isključivo na preduzetnike, mikro, mala i srednja pravna lica.

II SUBJEKTI MERA

Započnimo sa kriterijumima razvrstavanja privrednih subjekta.

U pogledu ovih kriterijuma, Uredba upućuje na primenu odredaba člana 6. Zakona o računovodstvu kojima se privredni subjekti svrstavaju u onu grupu u okviru koje ispunjavaju dva od tri zadata uslova, pri tom ispunjavajući sve uslove iz niže grupe:

	mikro	mala	srednja
prosečan broj zaposlenih	10	50	250
poslovni prihod (EUR)	≤ 700.000,00	700.000,00 - 8.000.000,00	8.000.000,00 - 40.000.000,00
vrednost ukupne aktive (EUR)	≤ 350.000,00	350.000,00 - 4.000.000,00	4.000.000,00 - 20.000.000,00

III USLOVI ZA OSTVARIVANJE PRAVA

Pravo na fiskalne pogodnosti i direktna davanja mogu ostvariti svi privredni subjekti u privatnom sektoru¹ koji ispunjavaju sledeće uslove:

- 1) da počev od 15.03.2020. godine pa do dana stupanja na snagu Uredbe (10.04.2020. godine) nisu smanjivali broj zaposlenih za više od 10%, ne računajući zaposlene koji su sa korisnikom fiskalnih pogodnosti i direktnih davanja zaključili ugovor o radu na određeno vreme pre 15.03.2020. godine za period koji se završava u periodu od 15.03.2020. godine pa do dana stupanja na snagu Uredbe²;
- 2) da su registrovali privremeni prestanak obavljanja delatnosti pre 15.03.2020. godine;
- 3) da su registrovali privremeni prestanak obavljanja delatnosti pre 15.03.2020. godine;
- 4) ukoliko su pre 15.03.2020. godine osnovani i registrovani kod nadležnog organa ili organizacije, odnosno ako su u navedenom periodu postali obveznici PDV³.

Dakle, u pogledu privrednih društava, lica koja su kvalifikovana za ostvarivanje prava na osnovu Uredbe jesu lica koja su pre 15.03.2020. godine osnovana i postala obveznici PDV, dok u slučaju preduzetnika koji su registrovali privremeni prestanak obavljanja delatnosti postoji dodatni uslov: da nisu registracija nije izvršena pre 15.03.2020. godine.

Ograničenje u pogledu smanjenja broja zaposlenih, važi u odnosu na sve privredne subjekte.

IV FISKALNE POGODNOSTI I DIREKTNNA DAVANJA ZA PREDUZETNIKE, MIKRO, MALA I SREDNJA PRAVNA LICA

Pored mera usmerenih na celokupan privredni sistem, kao što su:

- 1) odlaganje akontacionog plaćanja poreza na dobit za mart, april i maj mesec 2020. godine;
- 2) odlaganje plaćanja poreza na zarade i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje za mart, april i maj mesec 2020. godine, odnosno mesece april, maj i jun 2020. godine ukoliko su u celosti ili delimično izvršili isplatu zarada ili naknada zarade za mart mesec 2020. godine;
- 3) oslobođenje plaćanja PDV-a za davaoce donacija;
- 4) Vlada Republike Srbije predvidela je i jednu meru koja je rezervisana samo za preduzetnike, mikro, mala i srednja pravna lica.
- 5) Radi se, naime, o tzv. **direktnim davanjima** iz budžeta Republike Srbije, i to u visini od tri minimalne neto zarade za svako zaposleno lice kod ovih subjekata.
- 6) U nastavku, slede detalji u vezi sa načinom ostvarivanja prava na direktna davanja, kao i prikaz formule za izračunavanje konkretnog iznosa davanja.

IV a) Ukratko o fiskalnim pogodnostima

Za početak, ipak vredi napomenuti da, u nameri ostvarenja prava na fiskalne pogodnosti (kao i na direktna davanja), privredni subjekt ne podnosi nikakav zahtev, već je neophodno da, u skladu sa Uredbom, prilikom podnošenja PPP-PD prijave, u polje **1.4 - datum plaćanja** unese datum **04.01.2021. godine**. Prema tekstu Uredbe, postupak i način odlaganja plaćanja dugovanog poreza i doprinosa biti uređeno posebnim pravilnikom koji donosi ministar finansija.

¹ Svi privredni subjekti koji nisu obuhvaćeni Spiskom korisnika javnih sredstava utvrđenim u skladu sa Pravilnikom o spisku korisnika javnih sredstava („Sl. glasnik RS“, br. 93/2019), i to: (1) rezidentna pravna lica u smislu zakona kojim se uređuje oporezivanje dobiti pravnih lica; (2) rezidentni preduzetnici (preduzetnici, preduzetnici paušalci, preduzetnici poljoprivrednici i preduzetnici druga lica, u smislu zakona kojim se uređuju porez na dohodak građana); i (3) ogranci i predstavništva stranih pravnih lica.

² Ovakva formulacija, ipak, ne odnosi se na otkaz od strane zaposlenog.

³ Uslov koji se odnosi na PDV, odnosi se na pogodnost oslobađanja plaćanja PDV na promet medicinske opreme bez naknade.

Ono što Uredbom jeste definisano, jeste to da se navedeno odlaganje može odobriti na najviše 24 jednake rate, bez kamate⁵.

Opisano odlaganje se, prema izričitim odredbama Uredbe, shodno primenjuje na sve vrste preduzetnika (paušalce, one koji porez na prihod od samostalne delatnosti plaćaju samooporezivanjem, a nisu se/opredelili su se za isplatu lične zarade).

IV b) Direktna davanja

Kao što je prethodno navedeno, preduzetnici, mikro, mala i srednja pravna lica, u skladu sa Uredbom, imaju specijalno rezervisanu meru u vidu direktnih davanja.

Ovo podrazumeva pravo na isplatu bespovratnih novčanih sredstava iz budžeta Republike Srbije, i to tokom meseca maja, juna i jula 2020. godine za svakog zaposlenog sa punim radnim vremenom za čiju zaradu, odnosno naknadu zarade je podneta PPP-PD prijava popunjena na način opisan u ovom izveštaju.

Iznos navedenih mesečnih davanja obračunava se prema sledećoj formuli:

$$\text{MIDD}^6 = \text{UBZ}^7 * \text{NMZ}^8$$

pri čemu je

$$\text{UBZ} = \text{BZ}^9 + \text{BZNRV}^{10} - \text{BZDI}^{11}$$

Isplata direktnih davanja vrši se na mesečnom nivou, počev od maja meseca, zatim u junu, dok se isplata poslednjeg iznosa direktnog davanja vrši u julu mesecu.

Konkretno, isplata se vrši sa posebnog namenskog računa Uprave za trezor na poseban namenski račun privrednog subjekta koji se opredelio za korišćenje prava.

Poseban namenski račun korisnika prava otvara se:

- u slučaju da korisnik ima otvoren samo jedan račun u banci - kod banke kod koje privredni subjekt ima otvoren jedini račun;
- u slučaju da korisnik ima više otvorenih računa kod više banaka - kod banke koju korisnik sâm odabere dostavljanjem podatka o nazivu banke putem elektronskog servisa Poreske uprave.

Sredstva na posebnom namenskom račun u izuzeta su od prinudne naplate, osim za potrebe izvršenja u slučaju gubitka prava iz Uredbe.

⁴Odlaganje plaćanja poreza i doprinosa za mesece mart, april i maj 2020. godine, kao i akontacionog plaćanja poreza na dobit za mart, april i maj mesec 2020. godine.

⁵Obračuni na kraju izveštaja polaze upravo od pretpostavke da se odloženi porez na zarade i doprinosi isplaćuju na 24 jednake rate.

⁶Mesečni iznos direktnih davanja.

⁷Ukupan broj zaposlenih za koje je podneta PPP-PD prijava na način opisan u ovom izveštaju.

⁸Neto minimalna zarada za mesec mart 2020. godine, koja za zaposlene sa punim radnim vremenom iznosi 30.367,00 dinara.

IV c) Prihvatanje mera i gubitak prava na njihovo korišćenje

U jednom od prethodnih delova izveštaja je napomenuto da privredni subjekti ne ostvaruju pravo na fiskalne pogodnosti i direktna davanja podnošenjem zahteva, već podnošenjem PPP-PD prijave u kojoj je u polju 1.4 - datum plaćanja naznačen dan 04.01.2021. godine.

Na opisani način, privredni subjekti kvalifikuju se za korišćenje fiskalnih pogodnosti i direktnih davanja:

- za sva tri meseca ukoliko PPP-PD prijavu (popunjenu na navedenu način) dostave do kraja aprila 2020. godine;
- za sva dva meseca ukoliko PPP-PD prijavu (popunjenu na navedenu način) dostave do kraja maja 2020. godine;
- za sva jedan mesec ukoliko PPP-PD prijavu (popunjenu na navedenu način) dostave do kraja juna 2020. godine.

Privredni subjekti, korisnici fiskalnih pogodnosti i direktnih davanja, gube pravo na iste ukoliko u periodu od 15.03.2020. godine do isteka roka od 3 meseca od poslednje isplate direktnih davanja (oktobar 2020. godine) smanje broj zaposlenih za više od 10%¹².

Takođe, Uredba uvodi zabranu isplate dividende (dobiti) do kraja 2020. godine privrednim subjektima koji se, u skladu sa Uredbom¹³ opredele za korišćenje fiskalnih pogodnosti i direktnih davanja.

Ispunjenost uslova za gubitak prava na korišćenje fiskalnih pogodnosti i direktnih davanja proverava se svakog poslednjeg dana u mesecu, počev od aprila meseca 2020. godine, zaključno sa 31.10.2020. godine.

Međutim, Uredbom nije utvrđena nadležnost za sprovođenje postupka proveravanja ispunjenosti uslova za korišćenje fiskalnih pogodnosti i direktnih davanja, ali, s druge strane, predviđeno da se provere mogu vršiti i nakon 31.10.2020. godine, i to do isteka rokova zastarelosti prava na utvrđivanje i naplatu poreza i doprinosa (01.01.2025. godine).

U slučaju gubitka prava iz Uredbe, privredni subjekti dužni su da:

- plate sve obaveze za koje im je odobreno odlaganje plaćanja zajedno sa pripadajućom kamatom obračunatom po stopi po kojoj se vrši obračun kamate za kašnjenje u isplati poreskih obaveza (referentna stopa NBS + 10%), koja se računa od dana kada su navedene obaveze dospele za plaćanje u skladu sa zakonima kojim se uređuje plaćanje odgovarajuće obaveze, najkasnije u roku od 5 dana od dana prestanka prava na korišćenje fiskalnih pogodnosti i direktnih davanja;
- izvrše povraćaj direktnih davanja sa kamatom obračunatom po stopi po kojoj se vrši obračun kamate za kašnjenje u isplati poreskih obaveza (referentna stopa NBS + 10%) počev od dana kada su im isplaćena pojedinačna direktna davanja, najkasnije u roku od 5 dana od dana prestanka prava na korišćenje fiskalnih pogodnosti i direktnih davanja.

V EKONOMSKA DEJSTVA MERA

U nastavku sledi tabelarni prikaz dejstava predloženih mera kroz nekoliko graničnih primera, i to slučajeva zaposlenih koji ostvaruju:

- 1) zaradu jednaku iznosu minimalne zarade, određenje u skladu sa propisima koji uređuju radne odnose;
- 2) prosečnu zaradu u Republici Srbiji;
- 3) zaradu veću od najviše mesečne osnovice doprinosa za obavezno socijalno osiguranje¹⁴, u skladu sa propisima koji uređuju ovu oblast.

Poseban primer posvećen je i tretmanu zarade „kvalifikovanog novozaposlenog lica“¹⁵.

⁹Broj zaposlenih sa punim radnim vremenom za čije zarade i naknade zarade je podneta PPP PD prijava za mart, april, odnosno maj mesec 2020. godine.

¹⁰Broj zaposlenih sa nepunim radnim vremenom, izražen kao apsolutna vrednost procenta njihovog radnog angažovanja u odnosu na zaposlene sa punim radnim vremenom.

¹¹Broj zaposlenih kod kojih isplata zarade, odnosno naknade zarade, pada na teret drugih isplatilaca (npr. zaposleni kod kojih postoji privremena sprečenost za rad u trajanju većem od 30 dana, zaposlene na porodiljskom odsustvu i sl.).

¹²I na ovom mestu važi ista napomena kao u fusnoti broj 2.

¹³Podnošenjem PPP-PD prijave na način opisan u ovom izveštaju.

¹⁴U 2020. godini iznosi 368.590 dinara.

¹⁵ U smislu člana 21ž Zakona o porezu na dohodak građana i člana 45đ Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

NAPOMENA: Svi obračuni sadržani u tabelama u nastavku su ilustrativnog karaktera i služe jedino za potrebe slikovitog prikaza ekonomskih efekata usvojenih mera Vlade Republike Srbije.

MINIMALNA ZARADA

BRUTO 1 = 40.994,29 dinara ¹⁶			
OBAVEZE PRE DONOŠENJA UREDBE			
NETO	POREZ NA ZARAD I DOPRINOSI IZ ZARADE	DOPRINOSI NA ZARADU	BRUTO 2
30.367,00 dinara	10.627,29 dinara	6.825,55 dinara	47.819,84 dinara
STRUKTURA ISPLATE ZARADE U SKLADU SA MERAMA VLADE			
ZA MESECE MART, APRIL I MAJ 2020. GODINE			
ISPLAĆUJE VLADA	ISPLAĆUJE POSLODAVAC	POREZ I DOPRINOSI ¹⁷	UŠTEDA ¹⁸
30.367,00 dinara ¹⁶	0,00 dinara	0,00 dinara	47.819,84 dinara

OBRAČUN RATA DUGOVANIH POREZA I DOPORINOSA²⁰

rata	period	iznos ²¹
1	januar 2021	19.634,45 dinara
2	februar 2021	19.634,45 dinara
3	mart 2021	19.634,45 dinara
4	april 2021	19.634,45 dinara
5	maj 2021	19.634,45 dinara
6	jun 2021	19.634,45 dinara
7	jul 2021	19.634,45 dinara
8	avgust 2021	19.634,45 dinara
9	septembar 2021	19.634,45 dinara
10	oktobar 2021	19.634,45 dinara
11	novembar 2021	19.634,45 dinara
12	decembar 2021	19.634,45 dinara
13	januar 2022	19.634,45 dinara
14	februar 2022	19.634,45 dinara
15	mart 2022	19.634,45 dinara
16	april 2022	19.634,45 dinara
17	maj 2022	19.634,45 dinara
18	jun 2022	19.634,45 dinara
19	jul 2022	19.634,45 dinara
20	avgust 2022	19.634,45 dinara
21	septembar 2022	19.634,45 dinara
22	oktobar 2022	19.634,45 dinara
23	novembar 2022	19.634,45 dinara
24	decembar 2022	19.634,45 dinara

¹⁶Navedeni iznos minimalne zarade predstavlja primer za zaposlenog sa punim radnim vremenom, za mesec u kojem je zabeleženo 22 radna dana.

¹⁷Na ovom mestu izražena vrednost ne predstavlja oslobođenje od obaveze plaćanja, već se subjektima odobrava odlaganje obaveze. Isto važi i za sve obračune u nastavku.

¹⁸Ušteda podrazumeva iznos ekonomske koristi, tj. meru rasterećenja sredstava poslodavca. Isto važi i za sve obračune u nastavku.

¹⁹Iznos minimalne neto zarade za mesec mart 2020. godine za zaposlenog sa punim radnim vremenom. Isto važi i za obračune u nastavku.

²⁰Ovaj i ostali obračuni ovog tipa u nastavku se odnose na iznos poreza i doprinosa za jedan kalendarski mesec za jednog zaposlenog.

²¹Pored iznosa 1/24 dela tromesečnog iznosa poreza i doprinosa, u navedeni iznos uključen je i „redovan“ iznos poreza i doprinosa koji će subjekti biti dužni platiti za odnosni mesec, uz pretpostavku nepromenljivosti nepoznatih iz tabele. Ova napomena važi i za sve obračune u nastavku.

PROSEČNA ZARADA U REPUBLICI

BRUTO 1 = 83.182,60 dinara			
OBAVEZE PRE DONOŠENJA UREDBE			
	POREZ NA ZARAD I DOPRINOSI IZ ZARADE	DOPRINOSI NA ZARADU	BRUTO 2
59.941,00 dinara	23.241,60 dinara	13.849,90 dinara	97.032,50 dinara
STRUKTURA ISPLATE ZARADE U SKLADU SA MERAMA VLADE			
ZA MESECE MART, APRIL I MAJ 2020. GODINE			
ISPLAĆUJE VLADA	ISPLAĆUJE POSLODAVAC	POREZ I DOPRINOSI	UŠTEDA
30.367,00 dinara	29.574,00 dinara	0,00 dinara	67.458,50 dinara

OBRAČUN RATA DUGOVANIH POREZA I DOPORINOSA

rata	period	iznos
1	januar 2021	41.727,94 dinara
2	februar 2021	41.727,94 dinara
3	mart 2021	41.727,94 dinara
4	april 2021	41.727,94 dinara
5	maj 2021	41.727,94 dinara
6	jun 2021	41.727,94 dinara
7	jul 2021	41.727,94 dinara
8	avgust 2021	41.727,94 dinara
9	septembar 2021	41.727,94 dinara
10	oktobar 2021	41.727,94 dinara
11	novembar 2021	41.727,94 dinara
12	decembar 2021	41.727,94 dinara
13	januar 2022	41.727,94 dinara
14	februar 2022	41.727,94 dinara
15	mart 2022	41.727,94 dinara
16	april 2022	41.727,94 dinara
17	maj 2022	41.727,94 dinara
18	jun 2022	41.727,94 dinara
19	jul 2022	41.727,94 dinara
20	avgust 2022	41.727,94 dinara
21	septembar 2022	41.727,94 dinara
22	oktobar 2022	41.727,94 dinara
23	novembar 2022	41.727,94 dinara
24	decembar 2022	41.727,94 dinara

ZARADA IZNAD NAJVIŠEG IZNOSA OSNOVICE DOPRINOSA

BRUTO 1 = 524.132,68 dinara			
OBAVEZE PRE DONOŠENJA UREDBE			
NETO	POREZ NA ZARAD I DOPRINOSI IZ ZARADE	DOPRINOSI NA ZARADU	BRUTO 2
400.000,00 dinara	124.132,68 dinara	61.370,24 dinara	585.502,91 dinar
STRUKTURA ISPLATE ZARADE U SKLADU SA MERAMA VLADE			
ZA MESECE MART, APRIL I MAJ 2020. GODINE			
ISPLAĆUJE VLADA	ISPLAĆUJE POSLODAVAC	POREZ I DOPRINOSI	UŠTEDA
30.367,00 dinara	369.633,00 dinara	0,00 dinara	215.869,91 dinar

OBRAČUN RATA DUGOVANIH POREZA I DOPORINOSA

rata	period	iznos
1	januar 2021	208.690,79 dinara
2	februar 2021	208.690,79 dinara
3	mart 2021	208.690,79 dinara
4	april 2021	208.690,79 dinara
5	maj 2021	208.690,79 dinara
6	jun 2021	208.690,79 dinara
7	jul 2021	208.690,79 dinara
8	avgust 2021	208.690,79 dinara
9	septembar 2021	208.690,79 dinara
10	oktobar 2021	208.690,79 dinara
11	novembar 2021	208.690,79 dinara
12	decembar 2021	208.690,79 dinara
13	januar 2022	208.690,79 dinara
14	februar 2022	208.690,79 dinara
15	mart 2022	208.690,79 dinara
16	april 2022	208.690,79 dinara
17	maj 2022	208.690,79 dinara
18	jun 2022	208.690,79 dinara
19	jul 2022	208.690,79 dinara
20	avgust 2022	208.690,79 dinara
21	septembar 2022	208.690,79 dinara
22	oktobar 2022	208.690,79 dinara
23	novembar 2022	208.690,79 dinara
24	decembar 2022	208.690,79 dinara

